KOMUNIKAT
PORADNI BIBLJOTECZNEJ
Warszawskiego Koła Związku Bibljotekarzy Polskich

R. I. Styczeń, 1931 № 1.

PORADNIA BIBLJOTECZNA

Organizacja. Cele i zakres działania. Formy pracy.

Poradnia Bibljoteczna, założona w roku 1929 przez Warszawskie Koło Związku Bibljotekarzy Polskich, jest na gruncie bibljotekarstwa polskiego placówką nową pod względem organizacyjnym i programowym.

Organizacyjnie—Poradnia, będąc jedną z sekcyj Warszawskiego Koła Z. B. P. stanowi jednostkę autonomiczną, opartą o własny budżet i stałych płatnych pracowników z fachowym kierownikiem na czele, odpowiedzialnym za całość prac Poradni. Zarząd Poradni stanowi Komitet, mianowany przez Zarząd Warszawskiego Koła Z. B. P.

Programowo—Poradnia, jak to wynika z samej nazwy, ma za zadanie służenie bibljotekom radą i pomocą w zakresie wszystkich działów pracy bibljotecznej.

Wyrosła na gruncie konkretnych potrzeb życiowych, Poradnia dostosowała program i zakres swej działalności do tych potrzeb, które najjaskrawiej domagały się zaspokojenia a które ujawniały się przedewszystkiem na gruncie bibljotekarstwa ogólnokształcącego. To też terenem działalności Poradni stały się bibljoteki ogólnokształcące wszelkiego typu. Nie wyklucza to wszakże współpracy z bibljotekami o innym charakterze, którym Poradnia — w ramach możności — nie odmawia nigdy pomocy.

Poradnia nie ogranicza jednak swej działalności wyłącznie do pracy informacyjno-doradczej. Ma ona zarazem charakter placówki badawczo-naukowej, dążącej do skoordynowania indywidualnych poczynań i wypracowania wzorcowych metod pracy we wszystkich działach gospodarki bibljotecznej, czy to jednostkowej, czy też w organizacjach centralnych, tworzących sieć bibljoteczną na terenach sobie podległych, (wydziały powiatowe, kuratorja, inspektoraty).

Pod względem finansowym istnienie swe i możność rozwoju Poradnia zawdzięcza pomocy Wydziału Oświaty Pozaszkol-

nej Ministerstwa W. R. i O. P., którego zasiłki stanowią dotychczas główną podstawę jej bytu. Poradnia jednak stara się o wytworzenie takich form pracy, które zapewniłyby jej częściową bodaj samowystarczalność, redukując pomoc Ministerstwa do norm zasiłku we właściwem tego słowa znaczeniu.

Poradnia uruchomiła dotychczas następujące działy pracy: 1) informacyjno-doradczy, 2) instruktorski, 3) dokształcania zawodowego, 4) bibljografji i doboru książek, 5) organizacyjno-techniczny, 6) bibljotek ruchomych, 7) wydawniczy oraz 8) składnicę pomocy bibljotecznych.

Dział informacyjno-doradczy udziela ustnych i listownych wyjaśnień, porad i wskazówek w ramach zagadnień, związanych z pracą bibljoteczną. Zgłoszenia w tym dziale dadzą się ująć — zarówno pod względem treści, jak i formy — w dwie zasadnicze grupy. Pod względem treści — są to przedewszystkiem pytania z zakresu: a) techniki, b) doboru książek. Pod względem formy, pytania i życzenia: a) sprecyzowane, dotyczące wyodrębnionych momentów pracy technicznej, względnie spisu książek o określonym ściśle typie i wielkości, b) ogólnikowe, niedokładnie sformułowane (np. „Chciałbym poprowadzić dobrze powierzoną mi bibljotekę, proszę więc o wskazówki, jak mam się do tego zabrać", albo „Mam przeprowadzić reorganizację bibljoteki, proszę podać wyczerpujące wskazówki, jakie są najlepsze współczesne metody pracy", lub też „Proszę o przysłanie katalogu książek, nadających się dla bibljotek").

Brak w języku polskim dobrego aktualnego podręcznika dla bibljotek ogólnokształcących, do którego możnaby skierować zainteresowanych, zwłaszcza w zakresie pytań, dotyczących całokształtu techniki bibljotecznej, utrudnia w wybitnym stopniu pracę, zmuszając nieraz do wielostronicowych wskazówek pisemnych, względnie parogodzinnych wyjaśnień ustnych w formie niemal wykładowej. Tak samo brak odpowiednich katalogów, na podstawie których możnaby robić potrzebne zestawienia zapomocą podkreśleń i ewentualnych uzupełnień, zmusza do wielokrotnego mozolnego opracowywania indywidualnych zestawień i spisów, uwzględniających potrzeby i określone życzenia poszczególnych bibljotek.

To też niezależnie od udzielania doraźnych porad i wskazówek w zakresie zaznaczonych tematów, Poradnia dąży do stworzenia dla tego działu pracy bardziej racjonalnych podstaw zapomocą opracowania dla użytku bibljotek ogólnokształcących: a) syntetycznego podręcznika bibljotekarskiego, b) podstawowego katalogu informacyjnego.

Dział instruktorski obejmuje wyjazdy na prowincję na kursy instruktorskie, organizowane przez różne instytucje dla praco-

wników oświatowych, lub w celu udzielenia na miejscu w bibljotece wskazówek do organizacji technicznej i najodpowiedniejszych — w danych warunkach — metod pracy.

Dział dokształcania zawodowego ma za zadanie organizowanie krótkotrwałych kursów bibljotekarskich dla czynnych pracowników bibljotek ogólnokształcących, oraz referentów i instruktorów oświatowych przy kuratorjach, inspektoratach, i wydziałach powiatowych. Pierwszy Miesięczny Kurs Bibljotekarski, zorganizowany przez Poradnię na zlecenie Min. W. R. i O. P., odbył się w maju r. ub. Drugi kurs o charakterze podobnym — z programem rozszerzonym do 6 tygodni — odbędzie się w r. b. również w okresie wiosennym.

Dział bibljografji i doboru książek prowadzi następujące prace: a) gromadzi materjał bibljograficzny, mając na uwadze potrzeby bibljotek ogólnokształcących, b) klasyfikuje go i zaopatruje w miarę możności w adnotacje użytkowe na podstawie gromadzonych z różnych źródeł recenzyj i ocen własnych, c) opracowuje spisy i zestawienia książek, bądź indywidualne na życzenie poszczególnych bibljotek, bądź wzorcowe dla pewnych ustalonych typów bibljotek, d) opinjuje — na zlecenie Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Min. W. R. i O. P. — w sprawie spisów książek, nadsyłanych do Ministerstwa przez różne instytucje, zwracające się o zasiłki, e) opracowuje metody i wskazówki doboru książek dla bibljotek ogólnokształcących.

Dział organizacyjno-techniczny: bada technikę pracy stosowaną w bibljotekach krajowych i zagranicznych i opracowuje własne wzorcowe metody.

W zakresie tym został opracowany i wydany komplet podstawowych formularzy bibljotecznych, umożliwiających ujednostajnienie techniki pracy w bibljotekach ogólnokształcących oraz ustalenie jednowartościowych pojęć w dziedzinie statystyki bibljotecznej. Jako uzupełnienie będą wydane wkrótce: „Wskazówki użytkowania formularzy Poradni”, które, jako konspekt pracy technicznej w bibljotekach ogólnokształcących, stanowić będą prowizorjum podręcznika bibljotekarskiego. Pozatem opracowane zostały w formie również konspektowej: „Wskazówki dotyczące głównych funkcyj w niewielkich bibljotekach” oraz „Wskazówki organizacyjne dla central bibljotek ruchomych”. Obie te prace Poradnia wypożycza bibljotekom i organizacjom na krótkie terminy w formie odbitki maszynowej.

Dział bibljotek ruchomych wykonywa na zamówienie wzorcowe bibljoteczki ruchome, całkowicie wykończone w/g metod, opracowanych przez Poradnię.

Dział wydawniczy ma w programie wydawnictwo prac naukowych i informacyjnych z zakresu zagadnień bibljotecznych. Narazie działalność jego ograniczyła się do wydania formularzy bibljotecznych. Z formularzy podstawowych wydane zostały dotychczas: książka nabytków t. j. inwentarz, książka ubytków, karty katalogowe. karty zapisu, karty kontroli (książki i czytelnika), formularze statystyki dziennej, miesięcznej i rocznej oraz sprawozdania kasowego. Wszystkie formularze Poradni mają formaty znormalizowane, niektóre posiadają objaśnienia co do ich użytkowania. W najbliższym czasie wydane będą formularze sklasyfikowanej statystyki: a) przyrostu i ubytku księgozbioru oraz b) czytelnictwa, a także statystyki dla central bibljotek ruchomych. Najbliższem wydawnictwem książkowem Poradni będą w zmiankowane powyżej „Wskazówki" oraz podstawowy katalog informacyjny dla bibljotek ogólnokształcących.

Składnica Poradni, zaopatrzona w formularze oraz różnego typu pomoce bibljoteczne, stanowi centralę zakupu dla bibljotek.

Wzory formularzy Poradni są do nabycia w kompletach większych i mniejszych. Cenniki wysyła się na żądanie za zwrotem kosztów przesyłki.

Dane liczbowe, ilustrujące działalność Poradni, podane będą w następnym numerze w sprawozdaniu Poradni za rok 1930.

Adres Poradni:

Warszawa, ul. Nowogrodzka 21 m. 51.

Tel. 840-93.

Drukowany jako odbitka z „Biuletynu" Bibl. Publ. m. st. Warszawy. R. II, 1930/31. Nr. 8—9.

Cena numeru 15 groszy.

Redakcja i Administracja w Warszawie, Nowogrodzka 21 m. 51, tel. 840-93.

Redaktor **W. Dąbrowska**. Wydawca **Poradnią Bibljoteczna**.

Druk. Jan Świętoński i S-ka. Warszawa, Kopernika 34, tel. 407-50.

KOMUNIKAT
PORADNI BIBLJOTECZNEJ
Warszawskiego Koła Związku Bibljotekarzy Polskich

R. I. Luty, 1931 № 2.

PORADNIA BIBLJOTECZNA

Sprawozdanie za rok 1930.

Komunikat poprzedni dał rzut oka na organizację, zakres i formy działalności Poradni.

Sprawozdanie niniejsze ma na celu cyfrowe zilustrowanie działalności Poradni w roku 1930, t. j. w drugim roku jej istnienia.

Zasiąg działalności Poradni charakteryzuje liczba instytucyj i osób, które korzystały z różnorakich jej usług. Na 31.XII 1930 r. liczba ich wynosiła 543 (na 31.XII 1929 r.—127), wzrosła więc w roku sprawozdawczym o 416.

Rodzaj dotychczasowej klijenteli Poradni obrazuje tabela I, wykazująca znaczną różnorodność zarejestrowanych dotychczas instytucyj.

Tabela I.

TYP		Liczba	%
Ogółem		543	100%
Bibljoteki szkolne		164	30
w czem:			
szkół powszechnych	57		
„ średnich	30		
„ zawodowych	51		
„ akademickich (zakłady i koła naukowe)	26		
Bibljoteki związków i zrzeszeń społecznych		75	14
Bibljoteki instytucyj kulturalno-oświatowych		53	10
Bibljoteki instytucyj społecznych, przemysłowych i innych		39	7
Bibljoteki różne		25	4
Instytucje samorządowe		53	10
w czem:			
Wydziały Powiatowe	33		
Gminy wiejskie	10		
Magistraty (wydziały i sekcje)	8		
Powiat. Komisje Oświatowe	2		
Instytucje państwowe		36	7
w czem:			
Inspektoraty Szkolne	8		
Kuratorja	8		
Ministerstwa	7		
Instytucje inne	13		
Bibljotekarze i osoby prywatne		98	18

Terytorjalnie—siłą rzeczy—największą liczbę klijentów wykazała Warszawa. W poszczególnych województwach stosunki z Poradnią układały się następująco:

Tabela II.

WOJEWÓDZTWA	Liczba instytucyj (wzgl. osób)	Liczba miejscowości
Ogółem .	543	186
m. st. Warszawa	242	1
Kieleckie	39	19
Warszawskie	35	24
Lubelskie	31	23
Łódzkie	27	11
Wileńskie	25	10
Pomorskie	24	17
Krakowskie	21	14
Białostockie	20	16
Lwowskie	16	10
Tarnopolskie	12	9
Poznańskie	12	7
Wołyńskie	10	6
Śląskie	8	5
Poleskie	8	4
Nowogródzkie	6	5
Stanisławowskie	5	3
Pozatem: Zagranica . . .	2	2

W przeliczeniu na grupy województw stosunki z Poradnią przedstawiały się następująco:

Tabela III.

Grupy Województw	Instyt. i osoby		Miejscowości	
	Liczba	%	Liczba	%
Ogółem .	543	100%	186	100%
m. st. Warszawa	242	44,5	1	50
Woj. Centralne	152	28	93	
Woj. Wschodnie	49	9	25	13
Woj. Południowe . .	54	10	36	20
Woj. Zachodnie	44	8,2	29	16
Pozatem Zagranica .	2	0,4	2	1

Jak wynika z tabeli II wszystkie dzielnice nawiązały już kontakt z Poradnią. Liczbowo najżywsze stosunki z Poradnią utrzymywały dotąd—poza m. st. Warszawą—województwa: Kieleckie, Warszawskie i Lubelskie. Na tory poważnej i planowej

współpracy z Poradnią weszły przedewszystkiem województwa: Pomorskie i Śląskie.

Wyniki w poszczególnych działach pracy (por. Komunikat I), przedstawiają się następująco:

W dziale informacyjno-doradczym udzielono 178 porad i informacyj listownych oraz kilkaset ustnych. W zakresie ustnych porad prowadzone były tylko kilkakrotnie okresowe obliczenia, które — poza 3 miesiącami letniemi—wykazywały przeciętnie po 10—15 porad tygodniowo. Jak zaznaczono już w komunikacie I, porady te—wobec braku odpowiedniego podręcznika — miały niejednokrotnie charakter niemal wykładowy.

W dziale instruktorskim było 12 wyjazdów na kursy, organizowane przez kuratorja, inspektoraty i instytucje społeczno-oświatowe. Z kursów tych (łącznie 56 godzin wykładowych) przypada na województwa: Pomorskie — 6, Poleskie — 3, Białostockie — 2, Kieleckie — 1.

W dziale dokształcania zawodowego zorganizowano na zlecenie Ministerstwa W. R. i O. P.—miesięczny kurs bibljotekarski dla czynnych pracowników bibljotek ogólnokształcących. Program kursu, opracowany przez Poradnię, obejmował 3 główne grupy zagadnień: a) książka i czytelnictwo, b) technika bibljoteczna, c) bibljoteka i bibljotekarz — łącznie 54 godzin wykładowych i 75 godzin dyskusyj, ćwiczeń i zwiedzań. Prelegentów na kursie wykładało 16. Liczba słuchaczów wynosiła 44 osoby (35 kobiet, 9 mężczyzn), w czem 25 osób z Warszawy, 17 z prowincji i 2 z zagranicy. Pod względem wykształcenia było: 13 osób z wykształceniem wyższem, 21—ze średniem, 10—mniej niż średniem. Pod względem zatrudnienia było pracowników: bibljotek państwowych — 5, bibljotek samorządowych—5, bibljotek instytucyj kulturalno-oświatowych—16, bibljotek związków i stowarzyszeń—4, bibljotek żołnierskich — 2, bibljotek specjalnych — 1, pracowników oświatowych — 11. Słuchaczom zamiejscowym Ministerstwo przyznało 10 stypendjów po 150 zł.

W dziale bibljografji i doboru książek opracowano na zgłoszenia poszczególnych instytucyj 42 spisy książek (od 50 do 650 pozycyj), pozatem sprawdzono, oceniono i uzupełniono 20 spisów, nadesłanych do zaopinjowania przez Ministerstwo W. R. i O. P. Ze spisów, opracowanych przez Poradnię, korzystało — poza Ministerstwem W. R. i O. P.—55 instytucyj bibljotecznych oraz instytucyj państwowych i samorządowych (kuratorja, wydziały powiatowe). Spisy te stanowiły podstawę przy zakładaniu bibljotek, względnie uzupełnianiu księgozbioru.

Pozatem uporządkowano i skwalifikowano (systemem mieszanym działowo-przedmiotowym) zbiory bibljograficzne, zapoczątkowane w roku poprzednim, a także zaopatrzono je częściowo w adnotacje użytkowe.

Zbiory te w zakresie bieżącej produkcji wydawniczej uzupełniane były stale na podstawie wycinków z Urzędowego Wykazu Druków oraz dodatkowo z Przewodnika Bibljograficznego. W zakresie wydawnictw dawniejszych, uzupełnione zostały częściowo na podstawie katalogów księgarskich.

W dziale organizacyjno-technicznym opracowano: a) komplet formularzy, stanowiących pierwszy krok w zakresie standaryzacji pracy technicznej w bibljotekach ogólnokształcących b) wskazówki pracy technicznej dla niewielkich bibljotek ogólnokształcących, c) wskazówki organizacyjne dla centrali bibljotek ruchomych, d) metodę opracowywania bibljoteczek ruchomych. Jak zaznaczono już w Komunikacie I, wskazówki te, opracowane w formie szkicowej, znajdują się dotąd tylko w odbitkach maszynowych. Pozatem zgromadzono i rozklasyfikowano poważny zasób formularzy, stosowanych w różnego typu bibljotekach krajowych i zagranicznych. Zbiory te (22 teczki) stanowią cenny materjał porównawczy dla prac badawczych w zakresie techniki bibljotecznej, a także wartościowy materjał pokazowy dla celów pedagogicznych.

W dziale bibljotek ruchomych opracowano i wykończono

całkowicie: 3 bibljoteczki 100-tomowe dla Magistratu m. Białegostoku, wzorcową bibljoteczkę 50-tomową dla Wydziału Powiatowego w Sieradzu (wraz ze spisami na dalsze 11 bibljoteczek I i II serji, opracowywanych następnie na miejscu według wzorca Poradni) oraz 5 wzorcowych bibljoteczek dla Kuratorjum Warszawskiego (na powiat Kolneński). Na początek roku sprawozdawczego przypadło także wykończenie 16 bibljoteczek ruchomych dla Wydziału Powiatowego w Łodzi.

W celach instruktorskich Poradnia urządzała stale pokazy wykończonych już bibljoteczek dla słuchaczów uczelni bibljotekarskich oraz instytucyj i osób zainteresowanych, zapoznając je szczegółowo z metodą i techniką opracowywania.

Wobec akcji tworzenia bibljotek ruchomych, podejmowanej coraz żywiej przez organy samorządowe oraz kuratorja, Poradnia położyła duży nacisk na organizację tego działu pracy. Jest on niezmiernie ważny, od umiejętnego bowiem opracowania bibljoteczek i technicznego ich „przysposobienia" zależy w decydującej mierze ich wartość użytkowa t. j. należyte wykorzystanie. Sprawie tej będzie poświęcony następny Nr. Komunikatu.

Niestety ciasnota lokalu Poradni uniemożliwia rozwinięcie działu bibljotek ruchomych na szerszą skalę.

W dziale wydawniczym wydano jedynie omawiane w Komunikacie I formularze bibljoteczne (17 wzorów). Formularze te, częściowo zaopatrzone w objaśnienia co do ich użytkowania, zostały zatwierdzone przez funkcjonującą przy Poradni Komisję Ocen.

Składnica Poradni. zaopatrzona została — poza formularzami—w różne pomoce bibljoteczne, częścią dane w komis, częścią własne, wykonywane w/g wzorów, opracowanych przez Poradnię, a także w wydawnictwa polskie z zakresu bibljotekoznawstwa.

Funkcjonując przy dziale informacyjno-doradczym, w którym udzielane są doraźne wskazówki, składnica stała się nietylko „wy-

działem zaopatrywania" bibljotek, lecz jednocześnie i instruktoratem w zakresie techniki bibljotecznej.

Obroty towarowe składnicy wynosiły w roku sprawozdawczym zł. 27.775.71 (w roku poprzednim zł. 5.235.41), co udawadnia potrzebę istnienia tego rodzaju placówki, umożliwiającej centralizację zakupów bibljotekom miejscowym i zamiejscowym. Rozwój składnicy jest jednak poniekąd zahamowany brakiem kapitału obrotowego.

Sprawozdanie rachunkowe wykazuje znaczne zwiększenie obrotu kasowego Poradni, co przedewszystkiem związane jest z działalnością składnicy. Ogólna suma obrotów wynosiła w roku sprawozdawczym zł 62.673.32 (w roku poprzednim zł. 14.228.53).

Wobec społecznego charakteru instytucji, która przytem większość pracy wykonywała dotychczas bezpłatnie, dochodową pozycję stanowiły jedynie: składnica, wyjazdy instuktorskie oraz w minimalnym stopniu—opracowywanie bibljoteczek ruchomych. To też główną podstawą bytu Poradni był zasiłek Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Ministerstwa W. R. i O. P. Na rok budżetowy 1/IV 1930—1/IV 1931 zasiłek Ministerstwa przyznany był w wysokości 20.000 zł., w sprawozdaniu rachunkowem za rok kalendarzowy 1930 — wskutek wpłaty części zasiłku z poprzedniego okresu budżetowego—wyniósł ogółem 24.000 zł.

Wydatki w roku sprawozdawczym zwiększyły się znacznie wobec wynajęcia lokalu, założenia telefonu, zakupu mebli biurowych, a także zaangażowania jednego więcej pracownika (do składnicy)

Ruch korespondencyjny przedstawia korespondencyj przysyłanych 620, wysyłanych 780, w czem informacyjno - doradczych 178, w sprawie kursu 115, w sprawach różnych 487. Komunikatów różnej treści rozesłano 16 w łącznej liczbie 1246 egzemplarzy.

Współpraca Poradni z instytucjami społeczno-oświatowemi na terenie Polski jest bardzo żywa. Z zagranicznemi placówkami

o charakterze pokrewnym (Poradnie, Instytuty bibljoteczne i t.p.). Poradnia nie nawiązała jeszcze kontaktu, pragnęła bowiem przedstawić się już z wyraźnem obliczem i pewnym konkretnym dorobkiem. Obecny stan organizacji wewnętrznej i wykonanej pracy pozwala jednak na notyfikację Poradni na terenie międzynarodowych stosunków koleżeńskich.

Personel Poradni: W. Dąbrowska — kierowniczka, E. Malinowska—instruktorka, J. Słomczewska — pracowniczka biurowa, W. Goszczyńska — pracownica składnicy. Buchalterję (na godziny) prowadził J. Adamczewski.

Ponadto akordowo zatrudnieni byli: w dziale bibljotek ruchomych: W. Ł. Lehmanowa i P. Maślankiewicz; przy uzupełnianiu zbiorów bibljograficznych w ciągu 3 miesięcy—W. Grodzieńska.

Komitet Poradni: dyr. dr. J. Muszkowski (przewodniczący), dyr. F. Czerwijowski, J. Filipkowska-Szemplińska, W. Dąbrowska (sekretarz). Komitet odbył 4 posiedzenia.

Komisja Rewizyjna—z ramienia Warszawskiego Koła Z. B. P.—A. Dobrowolski, inż. A. J. Sroka, J. Ulanowska.

PROTOKUŁ KOMISJI REWIZYJNEJ.

Komisja Rewizyjna w składzie: pp. Jadwigi Ulanowskiej, Antoniego Dobrowolskiego i Antoniego Sroki, po sprawdzeniu ksiąg rachunkowych i dowodów kasowych Poradni Bibljotecznej, stwierdza, że rachunkowość jest prowadzona prawidłowo i zgodnie z dowodami, a pozostałość kasowa na dzień 31 grudnia 1930r. wynosi zł. 551 gr. 03. (pięćset pięćdziesiąt jeden zł. 03 gr.).

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna wnosi o zatwierdzenie sprawozdania za rok 1930 i udzielenie Zarządowi absolutorjum.

Warszawa 20 marca 1931 r.

(—) A. Sroka

(—) Jadwiga Ulanowska

(—) A. Dobrowolski.

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE W ZESTAWIENIU Z BILANSEM KOŃCOWYM i RACHUNEK OSTATECZNYCH WYNIKÓW (STRAT I ZYSKÓW)

Poradni Bibljotecznej Warszawskiego Koła Z. B. P. — **za rok 1930.**

	Obroty na Rachunkach		Bilans końcowy		Ostateczne wyniki	
	Winien Zł.	M a Zł.	Winien Zł.	M a Zł.	Winien Zł.	M a Zł.
Kasa	62673.32	62122.29	551.03			
P. K. O. Rachunek czekowy	20143.72	15516.16	4627.56			
P. K. O. Rachunek oszczędnościowy	9001.09	9000.00	1.00			
Materjały bibljoteczne i książki (towary sprzedażne)	31608.13	27775.71	7936.99			4104.57
Odbiorcy	13476.12	13037.14	438.98			
Dłużnicy i wierzyciele	35085.26	42084.73	932.00	7931.47		
Wyjazdy instruktorskie	1407.02	1924.02				517.00
Odsetki i prowizje	267.01	728.39				461.38
Subwencje Ministerstwa W. R. i O. P.		24000.00				24000.00
Kurs Bibljotekarski	3800.00	3800.00				
Wydatki biurowe i koszty handlowe	4756.72	478.86			4277.86	
Wydatki personalne	19950.19	2139.88			17811.01	
Ruchomości	2941.95	56.00	2885.95			
Majątek (Kapitał) Poradni — pozostałość i zyski (czysta nadwyżka)		2447.96		9442.04	6994.08	
	205110.44	205110.44	17373.51	17373.51	29082.95	29082.95

Drukowany jako odbitka z „Biuletynu" Bibl. Publ. m. st. Warszawy. R. II, 1930/31. Nr. 10—11.

Cena numeru — groszy.

Redakcja i Administracja w Warszawie, Nowogrodzka 21 m. 51, tel. 840-93.

Redaktor **W. Dąbrowska**. Wydawca **Poradnia Bibljoteczna**.

Druk. Jan Świętoński i S-ka. Warszawa, Kopernika 34, tel. 407-50.

KOMUNIKAT
PORADNI BIBLJOTECZNEJ
Warszawskiego Koła Związku Bibljotekarzy Polskich

R. I. Październik—Grudzień 1931 Nr. 7-8—9.

SKŁADNICA.

Składnice bibljoteczne stanowią, jak to wykazuje wieloletnia praktyka zagraniczna, czynnik wybitnego znaczenia dla prawidłowej organizacji pracy bibljotecznej. Nietylko bowiem umożliwiają one centralizację zakupów, zaoszczędzając czas i pracę bibljotekarzy, lecz—wprowadzając fachowo opracowane wzorce—przyczyniają się skutecznie do ujednostajnienia i usprawnienia organizacji technicznej bibljotek i racjonalizacji metod pracy.

Brak instytucji tego typu był jedną z bolączek bibljotekarstwa polskiego. To też Poradnia uważała za niezbędne zorganizowanie składnicy pomocy bibljotecznych, jako jednego z działów pracy, stanowiącego logiczne uzupełnienie działów organizacyjno-technicznego i doradczego.

Całkowity brak kapitału zakładowego i bardzo ograniczone warunki bytu Poradni nie pozwalały i nie pozwalają dotychczas na zorganizowanie składnicy na szerszą skalę. Poważną przeszkodę stanowi również niemożność zdobycia na polskim rynku szeregu przedmiotów wyrobu fabrycznego, potrzebnych w pracy bibljotekarskiej.

Pomimo to składnica została już zaopatrzona obecnie w większość podstawowych pomocy bibljotecznych (formularzy i urządzeń), które wykonywane są w/g wzorów, opracowanych przez dział organizacyjno-techniczny Poradni łącznie z komisją rzeczoznawców, współdziałającą jako organ doradczy. Skomasowano także w drodze komisu lub zakupu poszczególne przedmioty, znajdujące się już w handlu. Szereg dalszych zamierzeń będzie realizowany stopniowo w miarę możliwości finansowych.

Zwiększający się stale ruch w składnicy i żywe zadowolenie, wyrażane niejednokrotnie przez jej odbiorców, świadczą o potrzebie tego rodzaju placówki, stanowiąc pewną gwarancję jej rozwoju.

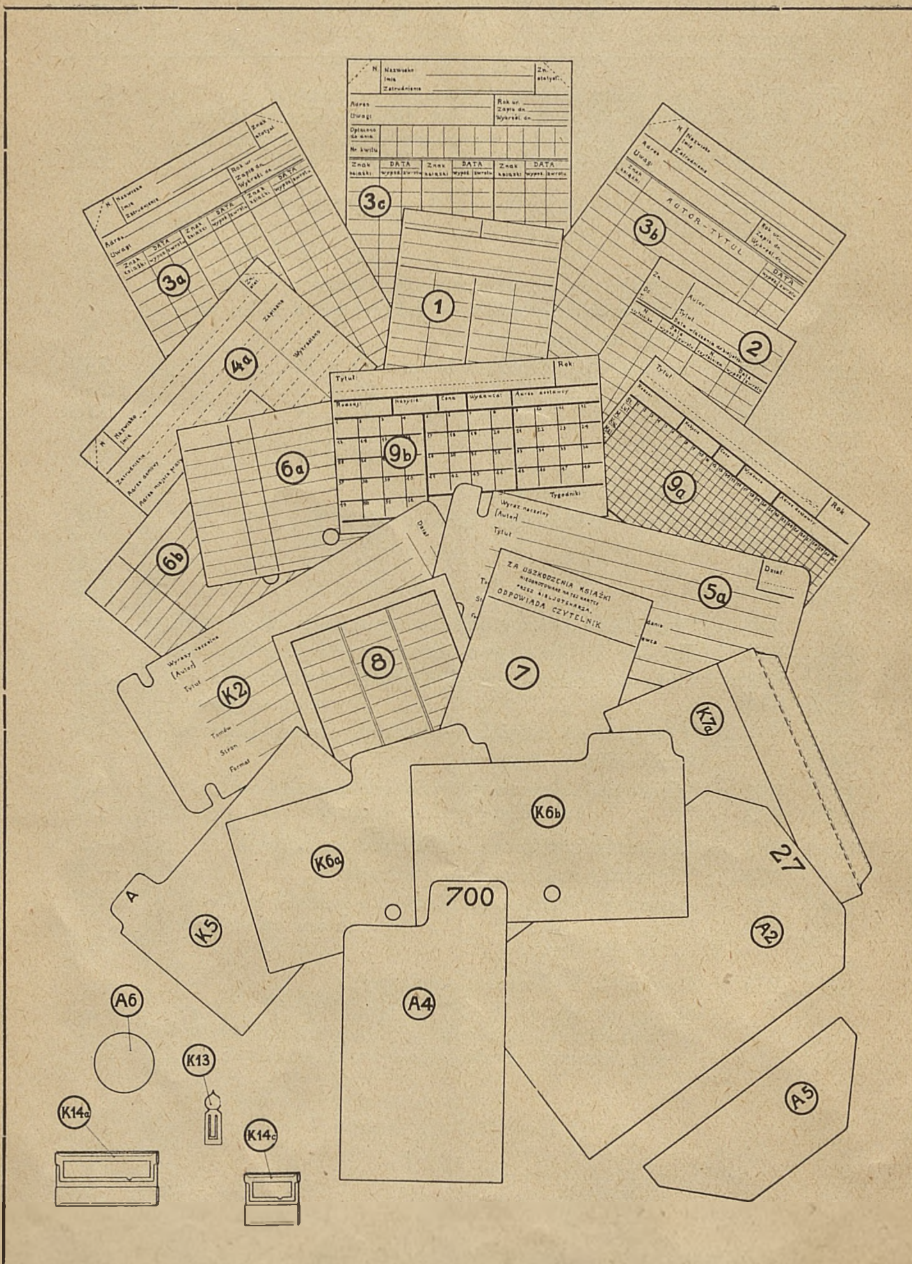
Pragnąc ułatwić zainteresowanym zorjentowanie się co do zasobów składnicy w zakresie różnego typu pomocy bibljotecznych, podajemy poniżej katalog składnicy, zaopatrzony w ceny i częściowo ilustrowany. Zamieszczone zostały w nim również przedmioty, których wykonanie przewidziane jest w planach na najbliższą przyszłość.

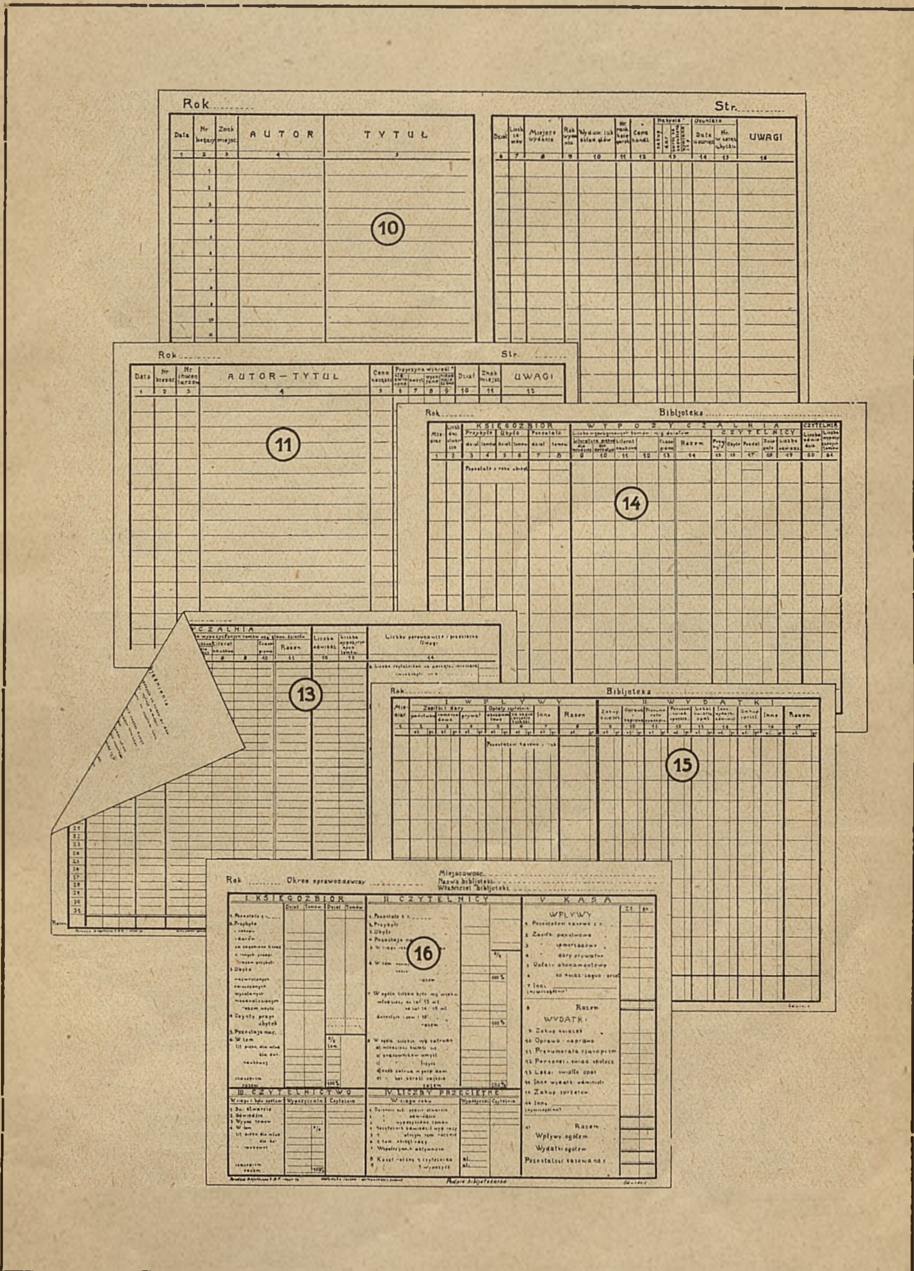
L. p.	Znak wzoru	PRZEDMIOT	Cena za 100 szt. zł.
		I. FORMULARZE.	
		Karty katalogowe do kartoteki:	
1	6a	* linjowane, z podwójną linją pionową—(I-a bristol)	2.—
2	6b	* „ z pojedyńczą „ „ „ „	2.—
3	K3	* „ bez linji pionowej, białe i kolor. (skoroszyt i pocztówka)	1 10
4	K4	nielinjowane (bristol 2-gi gat.).	1.—
		* NB. Karty *dziurkowane* (do pręta) droższe o .	—.30
		Karty katalogowe do klamry:	
5	5a	* z naddrukiem, wzór Poradni (będą od 1 I. 1932 r.)	1.50
6	K2	* „ „ „ Z. B. P.	1.50
7	5b	bez naddruku, z linjaturą dwustronną . . .	1.35
8	5c	„ „ i bez linjatury	1.10
		Karty czasopism, akcesyjne (kontrola wpływu):	
9	9a	* na dzienniki } sprzedaż i na sztuki po 5 gr. .	5.—
10	9b	* na tygodniki } sprzedaż i na sztuki po 5 gr. .	5.—
11	9c	na miesięczniki } sprzedaż i na sztuki po 5 gr. .	5:—
		Karty książki (kontrola wypożyczeń):	
12	2	* z naddrukiem — białe (I-a bristol) . . .	2 60
13	„	„ „ — beige i pomarańcz. (skoroszyt) .	2.20
14	1	* bez naddruku — białe (bristol cieńszy) . .	2.—
15	„	„ „ — beige (skoroszyt) . . .	2.—
		NB. Karty bez naddruku mogą również służyć jako karty czytelnika.	
		Karty zapisu i zobowiązania czytelnika:	
16	4b	dla młodzieży do lat 13 wł. — beige (pocztówka).	1.50
17	4az	„ „ od „ 14 do 18 wł. — ziel. „ .	1.50
18	4ab	* dla dorosłych (powyżej lat 18) — białe „ .	1.50
		Karty czytelnika: (kontrola wypożyczeń)	
19	3a	* dla b-ek bezpłatnych — białe (I-a bristol) . .	4.—
20	„	„ „ „ — ziel. i beige (skoroszyt).	3.40
21	3b	* „ „ „ — białe (I-a bristol) . .	4 —
22	3c	* „ „ płatnych — białe (I-a bristol) . .	4.—
23	„	„ „ „ — zielone i beige (skoroszyt).	3.40
24		*Legitymacja czytelnika*	
25		*Wezwanie*	**Cena za 1 sztukę zł.**
26		*Zeszycik czytelniczy*	
		Książka inwentarzowa, (*książku przybytków*):	
27	10	* luźne arkusze (1 ark. = 40 pozycyj) . . .	—.08
28	K1	„ „ (1 „ = 30 „ dawny wzór słaby papier)	—.02
29	10a	książka inwentarz. (wzór 10) oprawna na 5000 pozyc.	14.—
30	10b	„ „ „ „ „ „ 3000 „ .	9.—
31	10c	„ „ „ „ „ „ 2000 „ .	7.—
32	10d	„ „ „ „ „ „ 1000 „ .	4.60

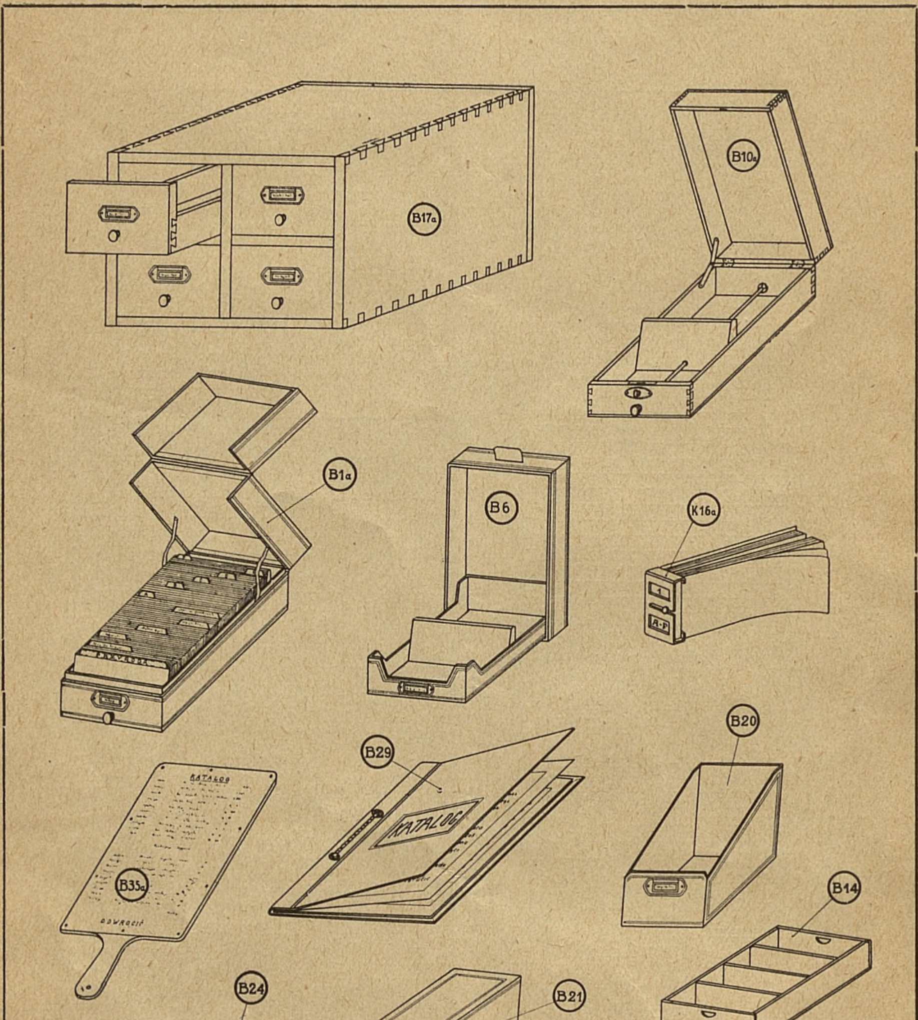
L. p.	Znak wzoru	PRZEDMIOT	Cena zł.
		Książka ubytków:	
33	11	* luźne arkusze (1 ark. = 60 pozycyj) . . .	—.08
34	11a	książka ubytków oprawna na 2000 pozycyj . .	4.20
35	11b	„ „ „ „ 1000 „ . .	2.70
36	11c	„ „ „ „ 600 „ . .	2.10
		Statystyka:	
37	13	* dzienna (z objaśn. na odwrocie) formul. podw. .	—.15
38	14	* miesięczna „ „ „ „ „ pojed. .	—.10
39	15	* kasowa „ „ „ „ „ „ .	—.10
40	16	* roczna „ „ „ „ „ „ .	—.10
41	13—16	komplet formularzy statystycznych na 1 rok w teczce skoroszytowej	1.80
42		Statystyka sklasyfik. przyrostu i ubytku księgozb.	
43		„ „ wypożyczeń	
44		„ dla b-ek szkolnych	
45		„ „ central. b-ek ruchomych . . .	
46		„ uproszczona dla b-ek ruchom. (punkt.).	
		II. DROBNE POMOCE.	
		Karty rozdzielcze do kartoteki (katalog w pudełku):	
47	K5	* alfabet (skoroszyt), komplet A — Z . .	1.—
48	K9	„ pod celuloidem (tektura), komplet A—Z.	7.20
49	K6a	* karty z 2-ma występami (skoroszyt) sztuka .	—.03
50	K6b	* „ „ 3-ma „ „ „ .	—.03
51	K6c	„ „ 5-ma „ „ „ .	—.03
52	K7a	* „ z jednym występ. pod celuloid. (tektura) szt.	—.30
53	K7b	„ „ 3-ma występami „ „ „ „ .	—.25
		NB. Dziurkowanie kart (do pręta) tektur za 10 szt.	—.20
		„ „ „ skoroszyt. „ „ „ .	—.05
54	A1	Karty rozdzielcze do katalogu klamrowego (różnokolorowy karton) sztuka	—.02
55	A2	* Przegródki datowe do kart czyt. komplet 31 szt.	7.—
56	A4	* „ numerowe do kart książki — sztuka .	—.20
57	A9a	„ do celów różn. (pod celuloid.) 17 × 10,5 cm.	—.30
58	A9b	„ „ „ „ „ „ 14 × 7,5 „ .	—.20
59	A3	„ „ „ „ (tektura oklej.) 14 × 7,5 „ .	—.15
		NB. „ A_2 i A_4 oklej. celuloidem droższe (szt.) o	—.10
60	7	* *Kartki uszkodzenia książki* (nalepki) paczka 100 szt.	—.80
61	8	* *Kartki terminowe* (nalepki) — paczka 100 sztuk .	—.80
62	A5	* *Kieszonki* na karty książki — „ 250 „ .	1.20
63	A6	* *Nalepki na grzbiety* — okrągłe (białe, beige, pomarańczowe), niegumowane, paczka 250 sztuk .	—.50
64	A7	*Papier do podklejania* w książkach kartek wypadających (paski niegumowane) paczka 250 sztuk	—.75
65	K12	*Papier przezroczysty do podklejania* w książkach kartek rozdartych (gumowany) — rolka 50 m.	1.—
66	K15	*Klej krochmalny* w tubkach	—.80
67	K13	* *„Jeźdźce"* — sygnałki metal. kolor.—tuzin . .	—.40
68	K14a	* *„Jeźdźce"* — nagłówki „ z okienk. większe. szt.	—.65
69	K14b	„ „ „ „ mniejsze „ .	—.35
70	A8	*Stempelki do notowania uszkodzeń książki:* a) plamy; b) rozdarcia; c) napisy — komplet 3 szt.	1.80

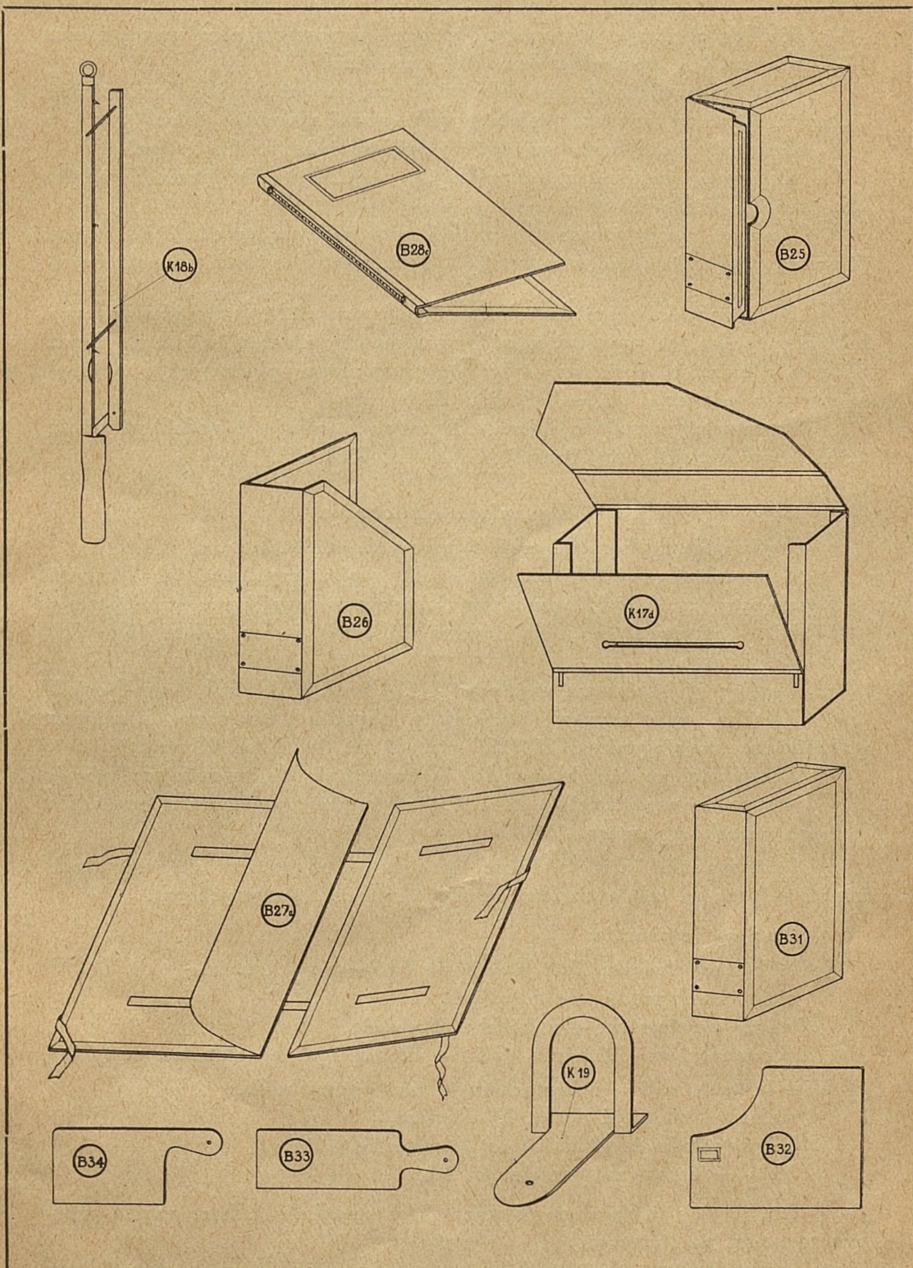
L. p.	Znak wzoru	PRZEDMIOT	Cena zł.
		III. URZĄDZENIA.	
71	K16a	* *Klamra katalogowa* firmy J. Chodowca mniejsza 7,5 × 5 cm.	4.40
72	K16b	*Klamra katalogowa* firmy J. Chodowca większa 11 × 5 cm.	7.—
73	A10a	*Okładki do klamry* K16a tektur. („preszpan") para	—.25
74	A10b	„ „ „ „ „ okl. w płótno ang.	1.20
		Pudełka katalogowe:	
		tektur. (bronz. ang. pł.), wierzch odchylany:	
75	B1	bez pręta, dł. 35 cm. .	13.—
76	B1a	* z prętem „ „ „ .	15.50
77	B2	bez pręta „ 25 „ .	10.50
78	B2a	z prętem „ „ „ .	13.—
79	B3	bez pręta „ 17 „ .	9.10
80	B4	„ „ „ 7,5 „ .	7 15
		tektur. (bronz. ang. pł.), boki wyc. wierzch zdejmow.	
81	B5	bez pręta, dł. 35 cm. .	9.10
82	B5a	z prętem „ „ „ .	11.60
83	B9	bez pręta dł. 35 cm. podw.	13.40
84	B9a	z prętem „ „ „ „ .	18.40
85	B6	* bez pręta dł. 25 cm. .	7.—
86	B6a	z prętem „ „ „ .	9.50
87	B7	bez pręta „ 17 „ .	5.20
88	B8	tektur. (bronz. ang. pł.) boki wycinane, odkryte bez pręta, dł. 17 cm. .	4.20
89	B10	drewn. z zameczkiem bez pręta (dębowe) dł. 35 cm.	13.65
90	B10a	„ „ „ * z prętem „ „ „ „ .	16.90
91	B11	„ „ „ bez pręta „ „ 25 „ .	11.10
92	B11a	drewn. z zameczkiem z prętem (dębowe) dł. 25 cm.	14.30
93	B12	„ „ „ bez pręta „ „ 17 „ .	8.45
94	B13	drewniane podręczne do prac katalogowych (sosn.)	3.25
95	B14	„ „ „ „ „ „ .	3.25
		drewniane szufladkowe (dębowe)	
96	B15	jedno- „ bez pręta, 13 × 17 × 42 .	29.—
97	B15a	„ „ z prętem „ „ „ .	32.—
98	B16	dwu- „ bez pręta 13 × 34 × 42 .	44.—
99	B16a	„ „ z prętami „ „ „ .	50.—
100	B17	cztero- „ bez prętów 26 × 34 × 42 .	73.—
101	B17a	* „ „ z prętami „ „ „ .	85.—
		Pudełka na karty czytelnika:	
102	B18	tekturowe, (bronz. ang. pł.), kryte dł. 35 cm. .	13.—
103	B19	„ „ „ „ „ „ 25 „ . .	10.—
104	B20	* „ „ „ „ odkr. „ 17 „ . .	5.20
		Pudełka na karty książki:	
105	B21	* tektur. (bronz. ang. pł.) kryte dł. 35 cm. . . .	10.—
106	B22	„ „ „ „ „ „ 25 „	8.50
107	B23	„ „ „ „ odkryte pojedyń. dł. 17 cm.	3.90
108	B24	* „ „ „ „ „ podwójne „ „ „ .	5.85
		Pudełka do broszur:	
109	B25	* tekturowe, (wyrób ręczny), grzbiet, spód i kanty oklejone w płótno ang. (bronz. lub ziel.), szyldzik z celuloidu, 25 × 8 × 20 cm. — kryte .	2.90

L. p.	Znak wzoru	PRZEDMIOT	Cena zł.
110	B26	* w takiem samem wykonaniu — odkryte . .	2.60
111	B26a	odkryte (w wykonaniu jak B26) z cieńszej tektury.	1.90
112	B26b	„ (jak B26a), w gorszem wyk. (bez szyldz. it.p.)	1.50
113	K17a	tekturowe, (wyrób fabryczny), kryte: 40 × 5 × 26 .	1.60
114	K17b	„ „ „ „ 40 × 10 × 26 .	1.45
115	K17c	„ „ „ „ 35 × 10 × 25 .	1.30
116	K17d	* „ „ „ „ 30 × 10 × 25 .	1.20
117	K17e	„ „ „ „ 26 × 10 × 20 .	—.95
118	K17f	„ „ „ „ 21 × 10 × 15 .	—.80
119		*Pudełka do czasopism* — tekturowe w kilku wym.	
		Teczki do czasopism:	
120	B27a	* rozsuwane, półpłótno bronz.: 42 × 30 . . .	2.50
121	B27b	„ „ „ 36 × 26 . . .	2.—
122	B27c	„ „ „ 32 × 24 . . .	1.65
123	B27d	„ „ „ 27 × 21 . . .	1.30
124	B27e	„ „ „ 26 × 17 . . .	1.20
		Teczki do czasopism:	
125	B28a	całe w płótno ang. bronz.: 42 × 30 . . .	3.90
126	B28b	* „ „ „ „ „ 36 × 26 . . .	3.25
127	B28c	„ „ „ „ „ 32 × 24 . . .	2.30
128	B28d	„ „ „ „ „ 27 × 21 . . .	1.75
129	B29	* *Teczki do katalog. album.* bronz. ang. pł. 36 × 26.	3.50
130	B30	*Kartony do katalogów album.* wzmacn. płótn. szt.	—.25
131	K18a	*Pręty do czasopism* z zatrzaskami: większe (60 cm.)	6.50
132	K18b	* „ „ „ „ „ mniejsze (41 cm.)	6.—
133	K19	**Podpórki do książek* — żelazne, czarno lakierow.	2.80
		Przegródki do książek:	
134	B31	* działowe, tekturowe, wykonane jak B25 . .	1.90
135	B32	* „ lub alfabetyczne, z dychty . . .	—.40
136	B33	* *Zatyczka podręczna do książek* na półkach . .	—.30
137	B34	* *Zatyczka podręczna do kartoteki*	—.30
138	B35	*Deseczka katalogowa* ręczna dla małych bibljotek .	1.30
139	B35a	* „ „ „ z ochroną celuloidową z obu stron	7.30
140	B36	*Szafka do bibljoteczki ruchomej.*	
		typ walizkowy, na 50—60 ks. opr., 76 × 50 × 23, cm. (z zamkiem, 2 zatrzask. rączką, narożnik., szufladką, taśmami i teczką). Model w Komunikacie № 3.	65.—

3c
3a
3b
AUTOR-TYTUŁ
1
2
4a
6a
6b
9b
9a
Tytuł
Rok
5a
ZA USZKODZENIA KSIĄŻKI
ODPOWIADA CZYTELNIK
7
8
K2
K7a
K6b
K6a
K5
A
700
27
A2
A4
A5
A6
K13
K14a
K14c

Rok
Str.
Data
Nr bieżący
Znak miejsc.
AUTOR
TYTUŁ
UWAGI
10
Rok
Str.
AUTOR — TYTUŁ
Cena
Dział
UWAGI
11
Rok
Biblioteka
KSIĘGOZBIÓR
WYPOŻYCZALNIA
CZYTELNICY
Razem
14
13
Rok
Biblioteka
I. WPŁYWY
II. WYDATKI
Razem
15
Rok
Okres sprawozdawczy
Miejscowość
Nazwa biblioteki
Właściciel biblioteki
I. KSIĘGOZBIÓR
II. CZYTELNICY
V. KASA
WPŁYWY
WYDATKI
Razem
III. CZYTELNICTWO
IV. LICZBY PRZECIĘTNE
16

B17a
B10a
B1a
B6
K16a
B29
B20
KATALOG
B35a
B14
B24
B21
B13

K18b
B28c
B25
K17d
B26
B27a
B31
K19
B34
B33
B32

Uwagi ogólne.

Katalog obejmuje pomoce bibljoteczne w następującem ugrupowaniu: I—formularze, II — pomoce drobne, III—urządzenia.

Przy zamówieniu należy powoływać się na przedmiot i znak wzoru (rubryka 2). Przy wzorach wielobarwnych—podać również i kolor.

Gwiazdki * oznaczają przedmioty zamieszczone na ilustracjach.

Komisy i przedmioty, zakupione w większej ilości przez Poradnię, oznaczone są literą K.

Pozycje, niezaopatrzone w znak i cenę, dotyczą przedmiotów, które Poradnia zamierza wydać w roku 1932, o ile na to pozwolą warunki finansowe.

Wobec braku kapitału obrotowego i warunków uniemożliwiających robienie większych zapasów, niektóre przedmioty, rzadziej nabywane przez naszych odbiorców, posiadamy tylko w egzemplarzach okazowych i wykonywamy na zamówienie. (B15—B17, B28, B36).

Ewentualny przedruk wzorów dozwolony jedynie z podaniem źródła („w/g wzoru Poradni Bibljotecznej W. K. Zw. Bibl. Pol.").

I. *Formularze bibljoteczne.*

Wydawnictwa Poradni mają wymiary znormalizowane.

Karty katalogowe (6), czasopism (9), zapisu czytelnika (4) i książki (1,2) mają wymiary: 7,5×12,5 cm. (format międzynarodowej kartki katalogowej).

NB. Komisowe karty katalogowe (K3, K4) i rozdzielcze (K6 - K7) są 3 mm. dłuższe.

Karty czytelnika mają wymiar 10,5×14,8 cm. (6 kl. Pol Kom. Norm.).

Książka inwentarzowa (10), książka ubytków i wszystkie formularze statystyczne mają wymiary: 21×29,7 cm. (4 kl. Pol. Kom. Norm.).

Karty katalogowe do klamer dostosowane są do klamry mniejszej (K16a).

Wszystkie wydawnictwa Poradni są wykonane z najlepszych, względnie dobrych gatunków papieru.

Zastosowanie barw (a także specjalnej rubrykatury w nagłówkach kart 3 i 4) ma na celu ułatwienie pracy i obliczeń statystycznych.

B a r w y oznaczają:

a) w kartach książki (2) i nalepkach (A6)—grupy treści:
biała—beletrystykę dla dorosłych,
beige—beletrystykę dla dzieci i młodzieży,
pomarańczowa—literaturę treści naukowej i różnej (niebeletrystycznej);

b) w kartach zapisu i kartach czytelnika —grupy wieku:
zielona— młodzież do lat 13 włącznie,
beige—młodzież od lat 14 do 18 włącznie,
biała — dorosłych (powyżej lat 18).

R u b r y k a t u r a w nagłówkach kart czytelnika i kart zapisu przeznaczona jest na statystykę:

zatrudnienia: wpisać w dolne pole prawego rogu znak statystyczny danej grupy (por. formul. stat. rocznej, wzór 16);

płci: obciąć górne pole prawego rogu w kartach czytelników płci żeńskiej;

(ew.) narodowości: obciąć górne pole lewego rogu w kartach czytelników narodowości niepolskiej. (Statystyka przydatna np na terenach narodowościowo-mieszanych).

Karta czytelnika (3c) posiada dodatkową rubrykę „autor—tytuł", ułatwiającą badanie czytelnictwa.

Formularze statystyczne są przeznaczone dla bibljotek ogólnokształcących.

Na rok potrzeba: 6 formularzy (podw.) statystyki dziennej i po 1 formularzu statystyk pozostałych. Teczki statystyczne zawierają dodatkowe 2 egz. statystyki rocznej dla ewent. przesłania po jednym egzemplarzu Ministerstwu W.R. i O. P. (Wydz. Ośw. Pozaszkolnej) oraz ewentualnemu zarządowi centrali.

Projektowane „zeszyciki czytelnicze" przeznaczone są na zapisywanie przez czytelnika książek zamawianych i uwag o książkach (przydatne dla szkół i wogóle przy badaniach czytelnictwa).

II. *Pomoce drobne.*

Kieszonki służą do umieszczenia kart książki w książkach.

Kartki terminowe (wklejki do książek) służą do zapisywania daty wypożyczenia książki (wzgl. terminu zwrotu) przy datowym systemie kontroli.

Przegródki (A9a) nieznakowane, można stosować do wydzielania kart czytelników, zalegających w zwrocie książek, czytelników czasowo wykreślonych i t. p.

Przegródki (A9b i A3), nieznakowane, można stosować w centrali b-ek ruchomych przy kontroli wypożyczeń do punktów, w b-kach szkolnych dla oddzielenia czytelników różnych klas (przy kartkach wz.1) i t. p.

Nalepki na grzbiety książek są niegumowane, gdyż trzymają się lepiej, o ile są podklejane na świeżo (nie używać gumy arabskiej tylko kleju krochmalnego).

III. *Urządzenia bibljoteczne.*

Wymiary wszystkich pudełek (kartotek) są dostosowane ściśle do odpowiednich formularzy (p. w.).

Pudełka katalogowe (nadające się również i do kart zapisu) mieszczą:

dł. 35 cm. ± 1200 kart
„ 25 „ „ 800 „
„ 17 „ „ 500 „
„ 7,5 „ „ 200 „

Pudełka do kart książek mieszczą:

dł. 35 cm. ± 800 kart
„ 25 „ „ 500 „
odkryte pojedyncze — 300 kart
„ podwójne — 600 „

Pudełka do kart czytelnika mieszczą:

dł. 35 cm. ± 600 kart
„ 25 „ „ 400 „
odkryte „ 300 „
Klamry mieszczą 300 „

Pudełka podręczne służą jako segregatory:
B 13 przy pracach katalogowych z kartkami do klamry,
B 14 przy pracach katalogowych z kartkami do kartoteki.

Pręty w pudełkach katalogowych służą do przytrzymywania kartek (dziurkowanych) i zabezpieczają je przed wyjmowaniem i przekładaniem przez czytelników.

Teczki do czasopism (B 27) służą do przechowywania w magazynie roczników bieżących i roczników nieoprawnych.

Teczki do czasopism (B 28) służą do wykładania w czytelni ostatnich №№.

Przegródki (B 31 i B32) nadają się do oznaczania działów przy działowem ustawianiu książek w/g grup bardziej szczegółowych (przedewszystkiem dla b-ek z wolnym dostępem do półek).

Zatyczki (B 33 i B 34) służą do zastąpiena wyjętych chwilowo kartek z kartoteki, lub książek z półki.

Adres Poradni:

Warszawa, ul. Nowogrodzka 21. Tel. 8-40-93.

Konto P.K.O. 21.495

Drukowany jako odbitka z „Biuletynu" Bibl. Publ. m. st. Warszawy. R. III, 1931/32. Nr. 6—7.

Cena potrójnego numeru ilustr. 50 groszy.

Redakcja i Administracja w Warszawie, Nowogrodzka 21 m. 51, tel. 8-40-93.

Redaktor **W. Dąbrowska.** Wydawca **Poradnia Bibljoteczna.**

Druk. Jan Świętoński i S-ka. Warszawa, Kopernika 34, tel. 407-50.